

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2016 r.
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w 2017 r.

I. Zagadnienia ogólne

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują m.in. we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i ich związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny (obowiązek samorządu gminnego) i systemu pieczy zastępczej (obowiązek samorządu powiatowego) są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Stosując ustawę należy mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

1. wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to zgodne z dobrem dziecka;
2. powrotu do rodziny;
3. utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
4. stabilnego środowiska wychowawczego;
5. kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;
6. pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;
7. ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;
8. informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;
9. ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;
10. poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;
11. dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

II. Wspieranie rodziny

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie, polegające, w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu występującego w rodzinie;
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. pomocy w integracji rodziny;
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale.

Zadania z zakresu wspierania rodziny zostały powierzone do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Lubartowie i były wykonywane przez:

- pracowników socjalnych;
- Zespół Poradnictwa Specjalistycznego;
- asystentów rodziny.

Pracownicy socjalni

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustalaniu przyczyn złego funkcjonowania w środowisku, występującego w nich kryzysu, a także wnioskowaniu do Dyrektora MOPS w Lubartowie o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalizacyjnej, kulturowej) i była realizowana w ramach prowadzonej pracy socjalnej.

W 2016 r. pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 62 rodziny (282 osoby), w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa. Podjęte w tych rodzinach działania dotyczyły w szczególności: wnioskowania o pomoc finansową na zakup leków, wyprawki dla dzieci, artykułów higienicznych; wskazywania możliwości otrzymania bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego); monitorowania właściwego pełnienia ról rodzicielskich; udzielania pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, wykorzystywania własnych uprawnień do otrzymania świadczeń społecznych; udzielania poradnictwa w zakresie opieki i wychowania dzieci;
- 125 rodzin (412 osób) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, którym: udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny; wspierano rodziny w możliwościach ubiegania się o różne świadczenia i dodatki, wskazując źródła, formy i miejsca ich pozyskiwania; umożliwiono kontakt ze specjalistami (pedagogiem, psychologiem) Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego działającego przy MOPS oraz innych placówek wspierających funkcjonowanie rodziny; w ramach prowadzonej pracy socjalnej wskazywano na konieczność stosowania właściwych metod wychowawczych i prawidłowe wypełnianie swoich obowiązków, także na sposób spędzania wolnego czasu; zwracano uwagę na warunki sanitarno-higieniczne i zadbanie dzieci, motywowano rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków;

Ponadto pracownicy socjalni:

- w 71 rodzinach rozwiązywali problemy związane z występującą w rodzinie przemocą;
- 3-krotnie wnioskowali o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny;
- dążąc do zapewnienia integracji rodziny oraz przeciwdziałania jej marginalizacji i degradacji, realizowali i współuczestniczyli w organizacji projektów socjalnych, akcji i przedsięwzięć na rzecz rodziny z dziećmi tj.: „Rodzinny Dzień Dziecka”, „Wakacyjna Przygoda”, „Energetyczny tornister”, „Śniadanie Wielkanocne 2016”, „Gwiazdka 2016”.

Szereg działań, podejmowanych przez pracowników socjalnych, odbywało się przy współpracy z przedstawicielami placówek oświatowych, służby zdrowia, Policji, prokuratury, instytucji działających na rzecz rodziny tj. Biurem ds. Rodziny i Uzależnień UM, Miejskiej

Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, lokalnymi stowarzyszeniami działającymi na rzecz rodziny, także przedsiębiorstwami; Powiatowym Urzędem Pracy; zawodowymi i społecznymi kuratorami.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego (ZPS) wchodzi w strukturę organizacyjną MOPS w Lubartowie. W 2016 r. pracownicy Zespołu: psycholog i starszy specjalista pracy z rodziną, świadczyli porady oraz udzielali wsparcia m.in. rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze. Członkowie ZPS systematycznie współpracowali z wieloma podmiotami, w celu poprawy funkcjonowania rodzin.

W 2016 r. odbyło się 131 konsultacji psychologicznych, podczas których diagnozowano występujące w rodzinie problemy; określano zasoby własne klientów, wskazując sposoby oraz możliwości ich rozwiązania; udzielano porad w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych, małżeńskich, uzależnień, przemocy w rodzinie. Psycholog prowadził spotkania o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym z osobami pełniącymi funkcję rodzica bądź opiekuna, wskazując na prawidłowe wzorce i zasady wychowania (w 17 rodzinach), podejmując działania w kierunku niwelowania niewłaściwych zachowań oraz konfliktów (w 12 rodzinach). W swojej pracy psycholog udzielał również pracownikom socjalnym pracującym z rodzinami problemowymi merytorycznego wsparcia – odbył w tym zakresie 105 konsultacji. W 29 przypadkach w ramach interwencji psychologicznej wizytował środowiska zamieszkania rodzin wraz z pracownikiem socjalnym. Systematycznie uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w sprawach dotyczących 10 rodzin obejmowanych szczególnym wsparciem z uwagi na znamiona przemocy wobec członków rodzin.

Poradnictwo rodzinne świadczone było przez starszego specjalistę pracy z rodziną i miało charakter wspierający. Podejmowane były działania, które dotyczyły rozwiązywania problemów różnych aspektów funkcjonowania rodziny: wychowawczych, społecznych i ekonomicznych. Objął on swoim wsparciem 51 rodzin, z którymi prowadził indywidualne rozmowy wspierające, w wyniku których dokonywana była diagnoza klientów dotycząca ich pozycji, relacji w rodzinie, zastanych deficytów. Motywował 9 rodziców do pracy nad doskonaleniem umiejętności wypełniania ról rodzicielskich; pracował na rzecz podniesienia świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny przejawiającej dysfunkcje; wskazywał rodzinom możliwości korzystania ze wsparcia instytucji pomocowych. Koordynował konkurs plastyczny „Mój świat bez przemocy”, adresowany do dzieci ze szkół podstawowych. Uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” w sprawach dotyczących 45 rodzin, u których zaistniało podejrzenie o stosowaniu przemocy wobec ich członków

Asystenci rodziny

Institucję asystenta rodziny wprowadzono na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, początkowo jako zadanie fakultatywne, zaś od 2015 r. jako zadanie obligatoryjne dla każdej gminy. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkiem rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Asystent rodziny ma udzielać powierzonym do opieki rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych; wsparcia w poszukiwaniu pracy i edukacji dzieci; podejmować w razie potrzeby działania interwencyjne oraz zaradcze, które zmierzają do usamodzielnienia rodziny i pozostawienia w niej dzieci.

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od 15 maja 2012 roku w Ośrodku Pomocy został zatrudniony asystent rodziny, a od 1 lipca 2015 r. pracę podjął drugi asystent rodziny. Ich praca koncentrowała się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu.

W 2016 roku asystenci rodziny pracowali z 23 rodzinami, w których było 110 osób, w tym: 46 osób dorosłych i 62 dzieci. Dzieci w wieku do 6 lat było 19, od 7 do 13 roku życia – 25, od 14 roku życia – 18.

W 2016 r. asystenci:

- opracowali 3 plany pracy z rodziną przy aktywnym udziale jej członków i współpracy pracownika socjalnego. Głównym ich założeniem było podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, poprawa sytuacji materialnej i mieszkaniowej oraz polepszenie wyników szkolnych dzieci;
- w rodzinach z problemem alkoholowym prowadzili profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie wzmocnienia rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wsparciem tym zostały objęte 3 osoby, przy czym 2 podopiecznych zachowuje abstynencję;
- prowadzili profilaktyczne działania w rodzinach, w których występuje problem długotrwałej i ciężkiej choroby psychicznej. Pomoc taką otrzymały 2 rodziny. Wspierali je w kontynuowaniu leczenia, motywowali do systematycznego leczenia i zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, udzielali wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny;
- 23 rodzinom udzielali pomocy w zakresie poprawy sytuacji bytowej poprzez zdobycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Wskazywali, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe; doradzali w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi; pomagali w codziennej organizacji dnia; informowali jak działają urzędy, placówki wspierające rodziny i dzieci; wyjaśniali w jaki sposób należy wypełnić

dokumenty oraz załatwić sprawy urzędowe wykorzystując własne uprawnienia i możliwości;

- 25 rodzinom pomagali w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; wskazywali sposoby wspólnego spędzania czasu z rodziną, doradzali jak wychowywać i opiekować się dziećmi;
- współpracowali ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych;
- pomagali przy odrabianiu lekcji, wyrównywaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych;
- brali udział w projektach realizowanych przez pracowników socjalnych;
- współpracowali z jednostkami, organizacjami i innymi podmiotami oraz osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, m.in. z: pracownikami socjalnymi (23 rodziny), psychologiem zatrudnionym w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego MOPS (2 rodziny), pracownikami Świetlicy Środowiskowej (5 rodzin), Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej (11 rodzin), pedagogami z lubartowskich szkół (18 rodzin); Stowarzyszeniem Inicjatyw Lokalnych „SIL”, Caritasem (3), służbą zdrowia (2), Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną (2);
- motywowali członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 3 osobom udzielali pomocy w poszukiwaniu pracy (2 osoby podjęły pracę na dłuższy okres, 1 – pracowała dorywczo);
- prowadzili indywidualne konsultacje dla dzieci i rodziców, z których skorzystały wszystkie rodziny objęte asystenturą;
- dokonali 37 okresowych ocen sytuacji rodziny.

Koszty wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) osób zatrudnionych na stanowisku asystentów rodziny w ub.r., pokrywane były z dwóch źródeł:

- środków własnych Gminy Miasto Lubartów w wys. 56.831,30 zł (59,08%);
- w formie dotacji otrzymanej w ramach ogłoszonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” w wys. 39.356 zł (40,92%).

Łącznie na wynagrodzenie asystentów rodziny wydatkowano kwotę 96.187,30 zł.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje burmistrz na czas nieokreślony.

W 2016 r. w Lubartowie nie były prowadzone gminne placówki wsparcia dziennego działające w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na terenie miasta funkcjonowały natomiast, placówki (świetlice) prowadzone przez:

1. Szkołę Podstawową Nr 1, Nr 3 i Nr 4 (w oparciu o przepisy ustawy o systemie oświaty);
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi);
3. Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL” (w oparciu o przepisy ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie).

Rodzina wspierająca

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

1. opiece i wychowaniu dziecka;
2. prowadzeniu gospodarstwa domowego;
3. kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, z wyłączeniem rodziny spokrewnionej. W 2016 r. nie pozyskano żadnej osoby, która spełniałaby wymagania określone w ustawie.

III. Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku – 30%, a w trzecim i następnych latach – 50%. Do ww. wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym; dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka; dofinansowanie do wypoczynku dziecka; świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka; świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

W 2016 r. w pieczy zastępczej pozostawało ośmioro dzieci z terenu Gminy Miasto Lubartów. Przebywały one w sześciu rodzinach zastępczych tj. w dwóch rodzinach zastępczych niezawodowych (2 dzieci) i w czterech rodzinach zastępczych spokrewnionych (6 dzieci). Rodziny zastępcze, w których umieszczone były dzieci, otrzymywały comiesięczne świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania przebywających w nich dzieci. Rodziny zastępcze niezawodowe w ub.r. otrzymywała świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dwojga dzieci w wys. 1.000 zł miesięcznie na każde dziecko. Natomiast, rodziny zastępcze spokrewnione otrzymywały świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania sześciorga dzieci w wysokości 660 zł miesięcznie na każde dziecko. W 2016 r. Gmina Miasto Lubartów ponosiła wydatki w wysokości 10%, 30% i 50% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pierwszym, trzecim i kolejnym roku ich pobytu w pieczy zastępczej, co stanowiło łączną kwotę 19.905,48 zł.

IV. Program w zakresie wspierania rodziny

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2014-2016 przyjęto do realizacji od 2014 r. Uchwałą Nr XL/214/13 Rady Miasta Lubartów z dnia 9 października 2013 r. Dokument opracowano w szczególności w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 575) oraz ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.). Określono w nim kierunki działań, adresatów i zakres funkcjonowania, partnerów, sposób finansowania oraz harmonogram działań. Na jego adresatów wskazano dzieci i rodziny z dziećmi z terenu miasta Lubartowa, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, uzależnieniem lub innymi problemami społecznymi.

W Lubartowie podejmowanych jest szereg działań na rzecz rodzin z dziećmi. Rodziny borykają się z wieloma problemami, prowadzącymi do powstania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, uprawnienia, zasoby i możliwości. Prezentowane sprawozdanie obrazuje działania podejmowane w ramach wszechstronnej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków wypełniania funkcji rodzicielskich. Współpraca instytucji, organizacji, osób pracujących z rodzinami polegała na objęciu pomocą rodziny naturalnej już na początkowym etapie występujących problemów, tak by wzmocnić i usprawnić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Celem głównym Programu było: *wzmocnienie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu*. W 2016 r. cel ten był realizowany w ramach celów szczegółowych poprzez określone zadania, na trzech poziomach:

1. w zakresie podejmowania działań profilaktycznych i edukacyjnych;
2. zapewniającym bezpieczeństwo i pomoc rodzinom dotkniętym problemami społecznymi;
3. integrującym działania podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

W 2016 r. Program realizowany był przez lokalne instytucje i organizacje, które swoje działania ukierunkowały m.in. na zadania z zakresu wsparcia rodzin z dziećmi, w tym.:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie;
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Urząd Miasta Lubartów;
5. Komendę Powiatową Policji w Lubartowie;
3. Sąd Rejonowy w Lubartowie;
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubartowie;
5. organizacje pozarządowe;
6. placówki oświatowe.

W ramach celu szczegółowego 1 pn. ***Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny***, realizowano zadania związane z:

1. *pedagogizacją rodziców ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ich dzieci oraz umiejętności wychowawczych rodziców*, które podjęły n.w. instytucje:
 - Szkoła Podstawowa Nr 4 – organizowała: wykłady, warsztaty, zajęcia otwarte, programy wspierające dla 190 osób m.in. w formie: projektu wsparcia rodziny przez psychologa, polegającego na wzmocnieniu roli rodzica jako autorytetu dla dziecka,

pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych w różnych sferach; spotkań z rodzicami uczniów klas IV – jako przygotowanie dziecka do nauki na drugim etapie edukacyjnym; z rodzicami oddziału przedszkolnego, ukierunkowanych na działania integracyjne dzieci zdrowych z niepełnosprawnymi oraz związane z rozwijaniem dojrzałości szkolnej najmłodszych uczniów; z rodzicami uczniów niepełnosprawnych, skoncentrowanych na wspieraniu rodziny w pełnionych przez nią funkcjach;

- Szkoła Podstawowa Nr 3 – w formie: ogólnoszkolnych zebrań z rodzicami pn. „Dieta dziecka” Naturehouse kl. IV i VI dla 900 osób; „Fonoholizm vs. Rodzina” dla 200 osób; indywidualnych rozmów 200 rodziców z pedagogiem i psychologiem szkolnym; otwartych zajęć dla rodziców; dziesięciu spotkań integracyjnych uczniów z rodzicami (200 os.);
- Szkoła Podstawowa Nr 1 – w ramach prelekcji specjalistów nt.: znaczenia relacji rodzic-dziecko w procesie wychowania (dla 500 osób); roli rodzica w procesie adaptacji dzieci rozpoczynających naukę (50 os.); potrzeb rozwojowych dzieci wkraczających w okres dojrzewania (80 os.);
- Przedszkole Miejskie Nr 2 – organizując: konsultacje i zebrania dotyczące rozwoju dzieci i związane z tym problemy wychowawcze, trudności edukacyjne oraz dotyczące opracowania planów współpracy przedszkola z rodzicami; konferencję dla rodziców nt. wpływu Internetu na rozwój dziecka (wspieraniem objęto wszystkich wychowanków i ich opiekunów);
- Zespół Szkół Nr 2 – w ramach spotkań tematycznych pn. „Efektywne techniki uczenia się” skierowanych do 648 rodziców uczniów klas pierwszych, oraz indywidualnych rozmów/konsultacji dot. sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – koncentrowało się na: wprowadzeniu działań 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 72 rodzinach zastępczych z 99 dziećmi; pracy socjalnej w różnej formie; 10 spotkaniach szkoleniowych dla rodzin zastępczych w wymiarze 15 godzin; udzielaniu 102 konsultacji psychologicznych rodzicom zastępczym i zorganizowaniu 138 spotkań z dziećmi przebywającymi w tych rodzinach; organizowaniu grupy wsparcia dla rodzin zastępczych (odbyło się 8 spotkań);
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – w ramach prac Zespołu zdiagnozowano 28 środowisk rodzinnych; zorganizowano 49 spotkań ukierunkowanych na motywowanie do działania i zmianę trudnej sytuacji w rodzinie; wskazywano oferty instytucji pomocowych rozwiązujących problemy rodziny;
- Przedszkole Miejskie Nr 1 – które, pedagogizacją objęło 124 rodziny w formie: warsztatów, szkoleń i konsultacji indywidualnych; organizowano programy dostosowane do potrzeb rozwojowych wychowanków, w ramach których wsparciem objęto ok. 80 dzieci;
- Gimnazjum Nr 1 – zorganizowało wykład dla 410 rodziców i opiekunów pn. „Cyberprzemoc i uzależnienie od Internetu” oraz warsztaty dla 356 rodziców – „Budowanie relacji z dziećmi”;
- Gimnazjum Nr 2 – objęło 300 osób wsparciem w formie spotkań z psychologiem oraz indywidualnych konsultacji;
- Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 – dla 22 rodziców uczniów klas pierwszych zrealizowało spotkanie tematyczne pn. „Efektywne techniki uczenia się”; zrealizowano 6 spotkań konsultacyjnych dla 86 rodziców dot. sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów szkoły, wskazując na szczególne potrzeby wychowanków i konieczność niwelowania zagrożeń/deficytów;
- Przedszkole Miejskie Nr 5 – organizowało różne formy pedagogizacji tj.: spotkania, pogadanki dla rodziców z udziałem specjalistów, dotyczące tematyki rozwoju dzieci, stosowania odpowiednich oddziaływań wychowawczych – dla rodziców 125 przedszkolaków; systematycznie informowano rodziców o zadaniach realizowanych przez placówkę; realizowano program adaptacyjny dla 14 dzieci

- rozpoczynających edukację przedszkolną;
- Przedszkole Nr 4 – prowadziło zajęcia otwarte, w formie warsztatów i spotkań adaptacyjnych;
- II Liceum Ogólnokształcące – zorganizowało: prelekcję psychologa policyjnego „Uzależnienia – dylematy młodego pokolenia” - dla 145 rodziców; prelekcję z udziałem psychologa dla 142 rodziców nt. „Stres przed maturą” oraz prowadzoną przez pedagoga prelekcję „Najczęściej występujące problemy uczniów klas I i II” z udziałem 223 rodziców;
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej - wspólnie z rodzicami opracowało i przyjęło Program Wychowawczy i Program Profilaktyki, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska, obejmujący działania o charakterze profilaktycznym; organizowało spotkania tematyczne dotyczące m.in. bezpieczeństwa uczniów w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, roli rodzica/rodziny w przezwyciężaniu problemów dorastającej młodzieży; realizowało spotkania profilaktyczne dot. problematyki różnego rodzaju zagrożeń – łącznie w ramach 5 spotkań wsparciem objęto 35 osób;
- Przedszkole Prywatne „Casper” - realizowało różne formy wsparcia rodziny w procesie wychowawczym - w formie indywidualnych i grupowych spotkań z rodzicami, tematycznych warsztatów i spotkań z psychologiem, ukierunkowanych na kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich wobec dzieci; organizowało rodzinne spotkania integracyjne w placówce; systematycznie wdrażało ogólnopolską kampanię „Cała Polska czyta dzieciom”; edukowano rodziców w formie gazetek tematycznych;
- Niepubliczne Przedszkole Dwujęzyczne „Motylek” – organizowało konsultacje i warsztaty o różnej tematyce skierowane do 12 osób;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich – realizował zadanie w zakresie systematycznych rozmów edukacyjnych oraz korygujących postawy dzieci i rodzin objętych nadzorem kuratorskim;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie – podejmował działania wspierające rodzinę realizowane przez pracowników socjalnych, pracowników Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego – psychologa i starszego specjalistę pracy z rodziną, asystentów rodziny oraz pracowników Świetlicy Środowiskowej dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych – pedagoga, wychowawcę i psychologa;
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych –finansowała działalność Świetlicy Środowiskowej; wspierała programy profilaktyczne realizowane przez placówki oświatowe w formie dotacji na wskazane działania.

2. *prowadzeniem świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych* – zadanie realizowały:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – prowadząc w ramach własnej struktury organizacyjnej Świetlicę Środowiskową dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych, do której w 2016 roku uczęszczało 35 dzieci z rodzin objętych pomocą ops. Jej celem było wsparcie i wzmocnienie roli rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej z uwzględnieniem rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Kadra Świetlicy (psycholog, pedagog, wychowawca) opracowała indywidualne diagnozy i plany pracy z dziećmi. Prowadzone zajęcia miały charakter indywidualny i grupowy. W ramach indywidualnych zajęć psycholog prowadził z dziećmi rozmowy wspierające, ćwiczenia rozwijające pamięć i myślenie, koncentrację uwagi, spostrzegawczość, a także usprawniające ortografię, technikę czytania i doskonalące grafomotorykę. Zajęcia grupowe odbywały się w formie zabaw, ćwiczeń integracyjnych i relaksacyjnych. Podczas zajęć pt. „Wartości w życiu codziennym” omawiano wartości dotyczące przyjaźni, tolerancji i współpracy w grupie. Wychowankowie Świetlicy uczestniczyli w imprezach okolicznościowych, zajęciach

interaktywnych, wycieczkach krajoznawczych, konkursach.

Systematycznie prowadzono konsultacje z rodzicami, dotyczące problemów rodzinnych, wychowawczych, emocjonalnych i edukacyjnych.

- Szkoła Podstawowa Nr 4 – która w świetlicy szkolnej pełniącą funkcję wspierającą, prowadziła oprócz typowej działalności świetlicy, program edukacyjno-wychowawczy pn. „Klub Gier Planszowych”, propagujący alternatywne zachowania dla Internetu i gier komputerowych; działaniami Świetlicy objęto 85 uczniów;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 – w której świetlica szkolna realizowała zajęcia dla 225 uczniów klas I-III wg. programu opiekuńczo-wychowawczego oraz zajęcia ogólnorozwojowe dla 50 uczniów klas „0”;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 – prowadziła świetlicę szkolną dla 180 uczniów klas 0-III;
- Sąd Rejonowy – prowadził Ośrodek Kuratorski realizujący działalność resocjalizacyjną dla kilkunastu młodocianych, kierowanych do placówki postanowieniem sądu na zajęcia resocjalizacyjne w formie: rozmów indywidualnych prowadzonych z wychowankami i rodzicami; terapii grupowej i indywidualnej; grupowych zajęć socjoterapeutycznych.

3. *rozwijaniem lokalnego systemu poradnictwa i edukacji dla rodziców, służącego rozpoznawaniu zagrożeń demoralizacją oraz uzależnieniami dzieci i młodzieży* – który realizowany był przez:

- II Liceum Ogólnokształcącego – w którym prowadzono indywidualne porady pedagoga i psychologa dla zainteresowanych rodziców;
- Szkołę Podstawową Nr 4 – która podejmowała współpracę z instytucjami i organizacjami w ramach poradnictwa i edukacji rodziców m.in z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskim i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Wydziałem Rodzinnym Sądu Rejonowego w Lubartowie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – objął swoim zakresem działań 12 rodzin doświadczających przemocy, udzielając im wsparcia w celu zapobieżenia wykluczeniu społecznemu i patologiom wśród dzieci i młodzieży (poradnictwo rodzinne, psychologiczne, prawne, praca socjalna; systematyczne monitorowanie sytuacji rodziny ze strony członków grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego);
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – gdzie w ramach udzielanego poradnictwa psychologicznego wsparciem objęto 59 rodzin zastępczych, w których było 25 dzieci – przeprowadzono 240 spotkań (138 – z dziećmi, 102 – z rodzinami zastępczymi);
- Zespół Szkół Nr 2 – na terenie którego całą społeczność uczniowską wraz z rodzicami (ok. 1.300 osób) objęto kampanią informacyjną dot. zagrożeń uzależnieniami, na jakie narażony jest młody człowiek w wieku dojrzewania (rozpowszechniano ulotki i poradniki, tworzono gazetki tematyczne); dla 202 uczniów klas pierwszych prowadzono zajęcia pn. „Odpowiedzialność prawna nieletnich” dot. demoralizacji, czynów karalnych oraz przestępstw wśród dzieci i młodzieży;
- Komendę Powiatową Policji w Lubartowie – realizującą cykl pogadarek w lokalnych szkołach nt. „Odpowiedzialności małoletnich/nieletnich w świetle wybranych przepisów”;
- Szkołę Podstawową Nr 3 – w formie bezpośredniej pomocy pedagoga i psychologa działaniami objęto 130 osób; w sposób pośredni, w formie tematycznych gazetek szkolnych, informowano rodziców gdzie i w jaki sposób można uzyskać pomoc psychologiczno-pedagogiczną na terenie Lubartowa w zakresie: bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji, e-zagrożeń, savoir-vivre (wsparciem objęto 900 osób); wskazywano instytucje pomocowe zajmujące się w rozwiązywaniem poszczególnych problemów w rodzinie;
- Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 – rozpowszechniało ulotki oraz poradniki dla rodziców informujące o uzależnieniach na jakie narażony jest człowiek w wieku

- dojrzewania – wsparciem objęto całą społeczność uczniowską (86 os.);
- Przedszkole Miejskie Nr 1 – w ramach siedmiu programów profilaktycznych, prozdrowotnych oraz społecznych objęto wsparciem 124 rodziny; realizowano tematyczne spotkania z udziałem przedstawiciela Policji;
 - Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej – organizowało: pogadanki tematyczne dot. odpowiedzialności karnej nieletnich dla 82 uczniów; akcję „Anty smog” dla 92 uczniów oraz zorganizowało 97 konsultacji z kuratorami sądowymi; uczestniczyło w ogólnopolskiej kampanii „Mam haka na raka”, programie profilaktycznym „Ars czyli jak dbać o miłość”;
 - Gimnazjum Nr 2 – skierowało 16 rodziców wraz z uczniami na konsultacje specjalistyczne do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej; 2 uczniów szkoły skierowano do ośrodków leczenia uzależnień oraz terapeutycznego z uwagi na szczególne problemy, które wymagały indywidualnego i długotrwałego wsparcia specjalistycznego;
4. *konsultacje pedagogiczne dla rodziców i dzieci prowadzone w placówkach oświatowych, realizowano w:*
- Przedszkolu Miejskim Nr 1 – w formie tworzenia diagnozy rozwoju i potrzeb 124 dzieci; monitorowano rozwój wychowanków placówki;
 - Szkole Podstawowej Nr 4 – w ramach systematycznych konsultacji psychologa, pedagoga i logopedy z rodzicami uczniów szkoły; w ramach pracy zespołu ds. integracji – konsultacje dla rodziców uczniów z niepełnosprawnościami;
 - Gimnazjum Nr 1 – gdzie w ramach 212 konsultacji z 85 rodzicami rozważano problemy wieku dojrzewania uczniów placówki; z 15 rodzicami odbyto 184 konsultacje dotyczące postępowania z dzieckiem nieśmiałym; z 14 rodzicami odbyto 48 konsultacji dotyczących postępowania z dzieckiem agresywnym; z 75 rodzicami odbyto 195 konsultacji nt. metod skutecznego uczenia się;
 - Szkole Podstawowej Nr 1 – udzielano: konsultacji indywidualnych z pedagogiem i psychologiem szkolnym 100 rodzicom; przeprowadzono 6 razy w roku konsultacje z nauczycielami;
 - Szkole Podstawowej Nr 3 – organizowano: indywidualne spotkania dla 150 rodziców z psychologiem i pedagogiem; konsultacje indywidualne dla 900 rodziców; 33 zajęcia profilaktyczne dla 130 uczniów placówki;
 - Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej – przeprowadziło 142 konsultacje pedagogiczne w sprawach trudności wychowawczych oraz dot. pomocy w rozwiązywaniu konfliktów (w stos. do 40 uczniów szkoły);
 - Gimnazjum Sportowym w Zespole Szkół Nr 2 – zorganizowało 6 spotkań konsultacyjnych, których celem było stałe monitorowanie pobytu/procesu edukacji uczniów szkoły;
 - Zespole Szkół Nr 2 – zorganizowano 6 spotkań tematycznych z rodzicami oraz w ramach funkcjonującego punktu konsultacyjnego objęto wsparciem pedagogicznym 16 uczniów i 19 rodziców;
 - Gimnazjum Nr 2 – zrealizowano 115 konsultacji dla 52 rodziców;

Ponadto, *konsultacje pedagogiczne dla rodziców i dzieci prowadzone w placówkach oświatowych* organizowane były na bieżąco we wszystkich placówkach przedszkolnych w formie porad oraz konsultacji indywidualnych (psychologicznych, pedagogicznych), zajęć otwartych, spotkań integracyjnych, warsztatów z udziałem rodziców, itp.

Realizując powyższe zadania w ramach celu 1 osiągnięto nw. rezultaty:

- wzrosła świadomość rodziców w zakresie pełnienia funkcji rodzicielskich

oraz w zakresie oświaty zdrowotnej;

- zapewniono opiekę dzieciom o szczególnych potrzebach;
- nastąpiła poprawa warunków funkcjonowania dzieci w środowisku rodzinnym i lokalnym;
- zapobiegano wykluczeniu społecznemu rodzin z dziećmi oraz patologiom wśród dzieci i młodzieży.

W ramach celu szczegółowego 2 – **Zwiększenie bezpieczeństwa i zapewnienie pomocy rodzinom dotkniętym problemami społecznymi**, realizowano zadania związane z:

1. *rozwiązywaniem i łagodzeniem konfliktów rodzinnych*, przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - w formie objęcia rodzin pracą socjalną (619 rodzin) oraz wsparciem asystentów rodziny (23 rodziny) – szczegółowy opis działań przedstawiono na str. 2-5 sprawozdania; beneficjentom Zespołu Interdyscyplinarnego, Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego działającego przy MOPS w Lubartowie oraz Mobilnego Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej – w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego/rodzinnego – udzielono 277 porad;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – który dążył do rozwiązywania i łagodzenia konfliktów rodzinnych poprzez podnoszenie świadomości beneficjentów Zespołu w zakresie poprawy komunikacji, precyzyjnego określenia potrzeb i możliwości rozwiązywania konfliktów, szukania kompromisowych rozwiązań w pokonywaniu życiowych trudności – wspomagano 71 rodzin; w ramach pięciu dyżurów prawnika w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego i dwóch dni Mobilnego Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej, szczególnym wsparciem w celu zabezpieczenia bezpieczeństwa i dostępności do poradnictwa specjalistycznego objęto 37 rodzin, u których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”;
- Gimnazjum Nr 2 – współpracowało z asystentami rodzinnymi w zakresie wsparcia 6 uczniów, których rodziny były objęte działaniami asystenta z uwagi na trudności funkcjonowania i niewydolność wychowawczą; 4 rodziców objęto wsparciem psychologa i pedagoga szkolnego oraz 7 z uwagi na obejmowanie ich nadzorem kuratorskim;
- Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 – które organizowało konsultacje szkolne i indywidualne spotkania rodziców z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Poradni Młodzieżowej „Alwernia”, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie; stale współpracowano z wychowawcami klas w ramach niwelowania zaistniałych konfliktów – działaniami objęto 7 uczniów szkoły;
- Szkołę Podstawową Nr 4 – która prowadziła rozmowy z rodzicami i udzielała profesjonalnych wskazówek pedagoga i psychologa jak pracować z dzieckiem i unikać konfliktów (wsparciem objęto 28 uczniów wraz z ich otoczeniem rodzinnym);
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubartowie - w ramach pracy 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzono spotkania z 72 rodzinami zastępczymi; jednocześnie przeprowadzono 10 spotkań szkoleniowych w wymiarze 15 godzin dla rodzin zastępczych oraz zorganizowano 8 spotkań grup wsparcia dla tych rodzin; konsultacji psychologicznych udzielono 102 razy;
- Komendę Powiatową Policji w Lubartowie - która podejmowała interwencje domowe oraz prowadziła rozmowy profilaktyczne;
- Prokuraturę Rejonową w Lubartowie – w ramach pracy prokuratora wykonywano czynności z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego, które dotyczyły m.in. wnioskowania o orzeczenie leczenia odwykowego, wymeldowania;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach

Karnych, Rodzinnych i Nietletnich – zadanie realizowane było w ramach sprawowanych nadzorów i dozorów;

- Szkołę Podstawową Nr 3 - gdzie w stosunku do 20 osób oraz ich otoczenia rodzinnego zastosowano procedury mediacji rodzinnych prowadzonych w obecności psychologa i pedagoga;
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej – które realizowało profilaktyczne zajęcia warsztatowe ukierunkowane na tematykę rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami, złością i agresją; udzielało porad i wsparcia wychowankom wraz z rodzinami, podejmowało mediacje oraz negocjując kompromis rozwiązania trudnych konfliktów; współpracowało z asystentem rodziny, którego działaniami obejmowana była rodzina ucznia uczęszczającego do RCEZ;
- Zespół Szkół Nr 2 - na bieżąco rozwiązywał powstałe konflikty w 9 rodzinach wychowanków szkoły, korzystając z profesjonalnych konsultacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Poradni Młodzieżowej „Alwernia” oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - pomocą objęto 24 uczniów;
- II Liceum Ogólnokształcącego – w którym prowadzono indywidualne konsultacje pedagoga i psychologa według potrzeb dla zainteresowanych rodziców;
- Stowarzyszenie „Odnowa” – gdzie zapewniano wsparcie psychologiczne uczestnikom spotkań;

2. *rozwiązywaniem problemów związanych z przemocą w rodzinie* - które podejmowane były głównie w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jego zadanie to integrowanie i koordynowanie działań podmiotów współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów w danym zakresie, w szczególności poprzez:

- ocenę sytuacji osoby indywidualnej, rodziny, grup lub środowisk znajdujących się w sytuacji kryzysowej;
- udzielenie pomocy, w tym poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom wymagającym wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów;
- podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
- udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będącym świadkami przemocy w rodzinie;
- podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W 2016 r. prowadzono 71 procedur „Niebieskie Karty”. Zespół Interdyscyplinarny czuwał nad poprawą bezpieczeństwa rodzin i osób dotkniętych przemocą; zapewniał dostęp do poradnictwa specjalistycznego; współorganizował dwukrotnie Mobilne Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej, w ramach którego wsparciem objęto 15 rodzin; zorganizował szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych – łącznie dla 32 osób.

Zadania Zespołu wspomagały różne instytucje i organizacje, tj.:

- Zespół Szkół Nr 2 - prowadził stały monitoring sytuacji rodzinnej uczniów szkoły, poprzez indywidualne rozmowy z rodzicami i wychowankami placówki;
- Szkoła Podstawowa Nr 1 – delegowała przedstawiciela placówki do prac w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 - w sześciu przypadkach skierowała wnioski do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka oraz o objęcie wsparciem asystenta rodziny; objęła szczególnym wsparciem 6 uczniów, mających do czynienia w swoim domu ze sprawcą przemocy - najczęściej rodzicem;
- Komenda Powiatowa Policji - podejmowała interwencje domowe, a w sytuacjach

- podejrzenia stosowania przemocy przez członka rodziny, wprowadzała procedurę „Niebieskie Karty”; prowadziła też rozmowy profilaktyczne w stosunku do ofiar, a także sprawców;
- Prokuratura Rejonowa w Lubartowie – prowadziła postępowania karne o przestępstwa związane z przemocą w rodzinie; wykonywała czynności z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego m.in. wnioskowanie o orzeczenie leczenia odwykowego, o wymeldowanie;
 - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie – w ramach współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawiciele Komisji regularnie uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; prowadziła rozmowy motywujące i pouczające w stosunku do podejrzanych o uzależnienie i stosowanie przemocy wobec bliskich; skierowała 34 wnioski do sądu w celu wydania opinii w przedmiocie orzekania uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego;
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - realizowało projekt korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie w wymiarze 70 h (dla 10 mężczyzn) w ramach I modułu – działania diagnostyczno-motywuujące w wymiarze 10 godzin oraz II modułu - warsztaty edukacyjno-korekcyjne;
 - Szkoła Podstawowa Nr 4 - trzech wychowanków wraz z rodzicami objętych zostało szczególnym wsparciem z uwagi na podejrzenie występowania przemocy w ich rodzinach; stale monitorowano funkcjonowanie uczniów pochodzących z rodzin zagrożonych przemocą; podejmowano współpracę w ramach procedury „Niebieskie Karty” - pedagog szkoły brał czynny udział w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego;
 - Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 - prowadziło monitoring sytuacji rodzinnej uczniów szkoły poprzez indywidualne rozmowy z rodzicami i wychowankami placówki;
 - II Liceum Ogólnokształcącego – w którym prowadzono indywidualne porady pedagoga i psychologa dla zainteresowanych rodziców według potrzeb;
 - Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL” - opracowało i koordynowało program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców i ofiar przemocy w rodzinie;
 - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich – zadanie realizowane było w ramach sprawowanych nadzorów i dozorów;
 - Gimnazjum Nr 2 – podejmowało współpracę w ramach procedury „Niebieskie Karty” w trzech przypadkach uczniów;
3. *inspirowaniem i wspieraniem społecznej aktywności na rzecz rodziny* - w inicjatywę zaangażowały się:
- Gimnazjum Nr 1 - organizując okolicznościową imprezę „Dzień Dziecka” dla 422 osób – uczniów i rodziców; imprezę sportowo-rekreacyjną: „Mikołajkowe Igrzyska Sportowe” dla 445 uczestników oraz integracyjną imprezę „Sprawni i niepełnosprawni” dla 410 uczniów szkoły;
 - Gimnazjum Nr 2 – które organizowało: spotkania prozdrowotne i kulturalno-rozrywkowe; akcje tematyczne, zbiórki żywności dla najuboższych, imprezy rekreacyjno-sportowe. Wsparciem objęto łącznie 600 osób;
 - Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 - poprzez udział w debacie społecznej „Razem Bezpiecznej”, dotyczącej tematyki bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
 - Przedszkole Miejskie Nr 1 - organizując festyny, uroczystości okolicznościowe, zajęcia otwarte, koncerty i wycieczki zaktywizowało 124 wychowanków wraz z rodzicami;
 - Przedszkole Prywatne „Casper” - zorganizowało i współorganizowało

- okolicznościowe spotkania rodzinne, połączone z zabawami z udziałem rodziców wszystkich wychowanków placówki tj. mikołajki, festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka;
- Przedszkole Prywatne „Akademia Przedszkolaka” – organizowało cyklicznie festyny, dni rodziny, w które zaangażowano ok. 110 osób;
 - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kontynuował kampanię informacyjną „Reaguj na przemoc”, w ramach której wydano 350 ulotek informacyjnych; zorganizował konkurs plastyczny dla szkół podstawowych „Mój świat bez przemocy”, objęty honorowym patronatem Burmistrza Miasta Lubartów; w ramach kampanii na rzecz społecznej aktywności bez przemocy, zorganizował wystawę prac konkursowych ww. konkursu wraz z informacjami dot. działalności ZI;
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - organizowało: grupowe formy wsparcia dla 10 rodzin zastępczych – 8 spotkań grup wsparcia; spotkania okolicznościowe, tj.: konferencję i piknik integracyjny z okazji Dnia Rodziny, Zabawę Mikołajkową dla 90 osób, w tym 30 dzieci z rodzin zastępczych;
 - Komenda Powiatowa Policji w Lubartowie - czynnie uczestniczyła w organizowanych lokalnie festynach i piknikach prezentując sposoby bezpiecznych zachowań, odpowiedniego oznakowania ubrania pieszego na drodze, rozdając ulotki informacyjne, gadżety odblaskowe;
 - Szkoła Podstawowa Nr 1 – uczniowie i społeczność szkolna oraz rodzice brali udział w cyklicznych akcjach charytatywnych: „Szlachetnej Paczki”, „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”, „Góra grosza”;
 - Szkoła Podstawowa Nr 3 - inicjowała działania na rzecz szkoły z udziałem rodziców i lokalnej społeczności w ramach: „Dnia Rodziny”, „Dnia sportu rodzinnego”, „Paraolimpiady”, akcji: „Pomóż dzieciom przetrwać zimę” i „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy” (900 osób);
 - Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej - dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zorganizowało dodatkowe zajęcia przedmiotowe, wyrównawcze, pozalekcyjne, poradnictwo zawodowe, a dla uczniów z orzeczeniem niepełnosprawności organizowało zajęcia rewalidacyjne prowadzone przez oligofrenopedagoga. Łącznie wskazanymi działaniami objęto 350 uczniów;
 - Zespół Szkół Nr 2 - cała społeczność uczniowska uczestniczyła w debacie społecznej „Razem bezpieczniej” poruszającej problematykę bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
 - II Liceum Ogólnokształcące – w ramach organizowanych, cyklicznych uroczystości szkolnych inspirowano aktywność zarówno rodziców jak i uczniów w różnego rodzaju inicjatywach;
 - „Alwernia” - Franciszkańskie Dzieło Promocji i Rodziny – kierowało swoje działania do młodzieży i rodziny w ramach prowadzonej bezpłatnej „Poradni Młodzieżowo-Rodzinnej „Alwernia”, w której udzielano poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego w zakresie prawa pracy; prowadziło także konsultacje z socjologiem, a dla rodzin osób współzależnionych organizowało grupy wsparcia Al-Anon; w ramach działań charytatywnych organizowało cykliczne wydarzenia tj. : akcję mikołajkową, piknik motocyklowy, Kapucynalia, Zaduszki Artystyczne, a w dni wolne od nauki szkolnej zajęcia edukacyjne itp.;
 - Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL” – które prowadziło działania w zakresie pomocy społecznej m.in. na rzecz dzieci i młodzieży, sprawców i ofiar przemocy domowej oraz osób uzależnionych od alkoholu; organizowało: cykliczne spotkanie z Zającem - z okazji Św. Wielkanocnych dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej oraz ze św. Mikołajem z okazji Świąt Bożego Narodzenia; wypoczynek letni – w formie wycieczek, w których uczestnikami były dzieci z miasta i gminy Lubartów w wieku od 4 do 15 lat;
 - szkolne kluby wolontariatu – brały udział się w lokalnych akcjach charytatywnych, których celem była zbiórka żywności, artykułów przemysłowych i pomocy szkolnych,

przekazanych następnie najuboższym uczniom z lokalnych szkół;

- Stowarzyszenie „Odnowa” – realizowało lokalne projekty integracyjne: „Trzeźwościowy rajd rowerowy i dzień dziecka”, „Piknik trzeźwościowy”, „Piknik kulinarny” dla mieszkańców Lubartowa;

4. *pomocą instytucjonalną dla rodzin wymagających wsparcia* udzielaną przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – który swoim wsparciem objął 619 rodzin z terenu miasta, udzielając im pomocy materialnej, w formie pracy socjalnej oraz w ramach pracy Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego (szczegółowy opis działań zamieszczono na str. 3 sprawozdania);
- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL” – w formie poradnictwa specjalistycznego, ukierunkowanego na aktywizację członków rodzin wymagających szczególnego wsparcia z uwagi na problem przemocy, czy chorobę psychiczną;
- Lubartowskie Stowarzyszenie Hospicjum św. Anny – prowadzące cykliczną Akcję „Kolorowy Piórnik” oraz „Uśmiech Dziecka na Dzień Dziecka” dla dzieci rodziców będących pod opieką specjalistyczną placówki; realizowano też program stypendialny dla osieroconych dzieci pacjentów, a w okresie świątecznym udzielano pomocy rzeczowej w formie paczek świątecznych dla wybranych osób – wsparciem objęto 41 dzieci;
- Zespół Szkół Nr 2 - dla 93 uczniów z rodzin o niskim statusie społecznym zakupiono obiady w stołówce szkolnej; 2 uczniom przekazano żywnościowe paczki świąteczne;
- II Liceum Ogólnokształcącego – rodziny uczniów wymagających specjalistycznego wsparcia kierowano do poradni specjalistycznych, rodzinnych oraz leczenia uzależnień;
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej - realizując program wychowawczy i program profilaktyki wspierało rodziny w procesie wychowawczym dzieci; uczestniczyło w akcjach charytatywnych: „Góra grosza”, „Poła Nadziei”, „Młoda krew ratuje życie”;
- Szkołę Podstawową Nr 3 - brała udział w lokalnych akcjach, w ramach współpracy instytucjonalnej zabezpieczając potrzeby uczniów wymagających szczególnego wsparcia z uwagi na status materialny, stan psychofizyczny, sytuację rodzinną;
- Komendę Powiatową Policji – która w ramach procedury „Niebieskie Karty” realizowała wsparcie dla rodzin zagrożonych przemocą (w ramach pracy dzielnicowych w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego); podejmowała działania związane z procedurą kierowania na leczenie odwykowe do MKRPA sprawcy przemocy oraz interwencje w sytuacjach trudnych w rodzinie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – w zakresie pracy 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz 72 rodzin zastępczych prowadził pracę socjalną; zorganizował 10 spotkań szkoleniowych dla rodzin zastępczych i 8 spotkań grup wsparcia; udzieliło 47 porad specjalistycznych dla 31 rodzin; 102 razy zorganizowało spotkania dla rodzin zastępczych z psychologiem;
- Szkołę Podstawową Nr 4 – która realizowała program „Wyprawka szkolna”;
- Przedszkole Miejskie Nr 4 – które pomagało ubogim dzieciom z terenu miasta przekazując dary zebrane w ramach zbiórek podczas akcji charytatywnych;
- Gimnazjum Sportowe w Zespole Szkół Nr 2 – gdzie dla 1 uboższego ucznia zorganizowano paczkę świąteczną; 6 uczniów objęto pomocą w formie bezpłatnych obiadów w stołówce szkolnej;
- Wydział Świadczeń Socjalnych przy MOPS - udzielał świadczeń rodzinnych dla 1.119 rodzin oraz przyznawał świadczenia z funduszu alimentacyjnego 203 rodzinom; pomagał w opłatach mieszkaniowych w formie dodatków mieszkaniowych (dla 239 rodzin) oraz dodatków energetycznych (dla 131 rodzin);
- Biuro ds. Rodziny i Uzależnień przy UM - realizowało Program „Lubartowska Karta Dużej Rodziny 3+ i Rodziny Zastępczej” (wsparciem objęto 545 rodzin);
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – wskazywał

zainteresowanym oferty instytucji pomocowych rozwiązujących problemy rodziny, głównie 37 rodzinom, u których wszczęto procedury „Niebieskie Karty”; podejmował współpracę z lokalnymi instytucjami;

- Polski Czerwony Krzyż – Oddział Rejonowy w Lubartowie, brał udział w programie FEAD, który polegał na dostarczeniu żywności dla najuboższej ludności UE i przekazał 200 mieszkańcom Lubartowa 5.034,80 kg żywności o wartości 20.621 zł; w ramach „Czerwonokrzyskiej Gwiazdki” i akcji ph. „Godne Dzieciństwo” 106 rodzinom z dziećmi w wieku szkolnym przekazał paczki świąteczne; dla 42 dzieci z rodzin najbardziej potrzebujących w wieku 0-3 lata przygotował wyprawki w formie rzeczowej (zabawki, ubrania, art. higieniczne); dziewięciu niepełnosprawnym dzieciom przekazał rowerki rehabilitacyjne;

Osiągnięte rezultaty w ramach realizacji celu 2 to:

- poprawa bezpieczeństwa rodzin i ich członków;
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.

Zadania związane z celem szczegółowym 3 – **Integracja działań podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi**, realizowano w zakresie:

1. *stworzenia bazy danych instytucji i organizacji zajmujących się problemami rodzin dysfunkcyjnych*, w przygotowaniu której uczestniczyły:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – wskazując w formie ogłoszeń i informacji na stronach www dostęp do instytucji i organizacji lokalnych, udzielających wsparcia rodzinom w różnym zakresie;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – zaktualizował załącznik do Niebieskiej Karty – B z danymi teleadresowymi jednostek udzielających specjalistycznego wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- placówki oświatowe – zamieszczając ww. materiały na swoich stronach internetowych gazetkach szkolnych, ulotach i plakatach, informując również na spotkaniach z uczniami i rodzicami o miejscach i zakresie udzielanego wsparcia instytucjonalnego dla rodzin;
- Komenda Powiatowa Policji – informowała na bieżąco rodziny, w których podejmowano interwencje, o możliwościach uzyskania pomocy instytucjonalnej w zakresie rozwiązywania różnych problemów rodzinnych; aktualne dane we wskazanej tematyce zamieszczała na swojej stronie internetowej;

2. *opracowania wspólnej płaszczyzny pracy pracowników różnych instytucji i organizacji w zakresie rozwiązywania problemów rodzin pozostających w kryzysie* – poprzez:

- opracowanie procedury „Niebieskie Karty” w momencie zgłoszenia zaistnienia przemocy w rodzinie – prowadzono 71 procedur, w tym w 37 przypadkach zarejestrowanych w 2016 roku;
- współpracę instytucjonalną przy organizowaniu wsparcia/pomocy na rzecz rodzin, podczas podejmowanych działań interwencyjnych – na zasadzie wymiany informacji, kierowania rodziny do odpowiedniej placówki specjalistycznej, podczas organizowania imprez okolicznościowych, podejmowanych inicjatyw obywatelskich, interwencji;
- systematyczną współpracę ze specjalistami; korzystano z merytorycznego wsparcia pracowników instytucji podejmujących pracę z rodziną.

Powyższe działania podejmowały wszystkie instytucje i organizacje zaangażowane w pracę z rodziną na terenie Lubartowa, m.in. Przedszkole Nr 1 współpracowało z lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, stowarzyszeniami i fundacjami w zakresie wsparcia 40 dzieci; Gimnazjum Nr 1 –

delegowało pedagoga szkolnego do prac w grupach roboczych ZI; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – w ramach konsultacji z sądem, placówkami oświatowymi, poradniami specjalistycznymi wsparciem objęto dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz w ramach interwencji kryzysowej; Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej – które na bieżąco współpracowało z lokalnymi instytucjami i organizacjami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom szkoły, wskazywania właściwych postaw i sposobów reagowania na negatywne zjawiska społeczne; w formie zapewnienia specjalistycznej pomocy i wsparcia materialnego uczniom wymagającym szczególnej uwagi ze względu na deficyty rozwojowe, zdrowotne czy rodzinne; Gimnazjum Sportowe przy Zespole Szkół Nr 2 oraz Zespół Szkół Nr 2 – współpracowały z MOPS w celu udzielenia wsparcia najuboższym uczniom placówek oraz z poradniami specjalistycznymi w zakresie pomocy psychologicznej dla wybranych uczniów; Gimnazjum Nr 2 – współpracowało z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” w trzech rodzinach;

3. *szkoleń/konferencji/seminariów tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi* – w ub.r. odbyły się w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie - który skierował 12 pracowników na 9 szkoleń dot. wsparcia rodziny i problematyki rodzinnej;
- Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – z inicjatywy którego zorganizowano szkolenie skierowane do członków ZI i grup roboczych pn.: „Skuteczna praca z rodziną w realizacji procedury NK - praktyka działania” – przeszkolono 21 osób;
- Komendzie Powiatowej Policji – zorganizowano szkolenie w ramach doskonalenia zawodowego pn.: „Podejmowanie działań w ramach procedury Niebieskie Karty zgodnie z obowiązującymi przepisami”;
- Szkole Podstawowej Nr 3 – w której realizowano tematyczne szkolenia dla 80-osobowej kadry placówki w zakresie: bezpieczeństwa w szkole, wsparcia uczniów w nauce, zagrożeń przestępstwami i przemocą, kształtowania pożądanych postaw wśród młodzieży;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - zorganizowano dla 20 pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zorganizowano 2 szkolenia: „Praca z trudnym klientem pomocy społecznej w obliczu wyzwań” oraz „Grupa robocza – praktyczne aspekty funkcjonowania”;

4. *propagowania idei Programu* poprzez:

- zamieszczenie jego treści na stronie www.mops-lubartow.pl;
- kontynuowanie prowadzenie kampanii informacyjnej „Reaguj na przemoc”, w ramach której rozdysponowano 350 ulotek informacyjnych i plakatów we wskazanej tematyce;
- rozpowszechnienie dokumentu Programu w lokalnych instytucjach i organizacjach, celem wdrożenia do realizacji w latach 2014-2016 na terenie miasta Lubartowa;
- realizowanie akcji tematycznych w placówkach oświatowych dotyczących: problematyki zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i społecznej, o charakterze profilaktycznym, czynnego udziału w akcjach charytatywnych itp.

W ramach celu trzeciego rezultaty osiągnięte w wyniku podejmowanych działań to:

- zwiększenie dostępu do informacji o różnorodnych formach wsparcia rodziny;
- skoordynowanie pomocy socjalnej i poradniczej dla rodzin dysfunkcyjnych.

Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu były rodziny z terenu miasta Lubartowa, w szczególności rodziny wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych tj. rodziny: niepełne; wielodzietne; zmagające się z trudnościami w wychowywaniu dzieci w wieku dojrzewania; przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; będące w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców m.in. konfliktów małżeńskich, uzależnień, bezrobocia, ubóstwa, przemocy, problemów zdrowotnych.

Harmonogram działań

Realizacja Programu odbywała się na zasadach współpracy pomiędzy jednostkami i organizacjami w formie wzajemnych powiązań, wynikających z realizowanych działań na rzecz rodziny. Zadania uzupełniały się wzajemnie, były realizowane w sposób ciągły w latach 2014-2016.

Monitoring Programu

Monitoringiem Programu zajmował się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie poprzez pozyskiwanie informacji oraz danych ze sprawozdań od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

IV. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny w 2017 r.

1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka – 29.483 zł.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 575) w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednie wydatki w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% - w drugim roku i 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Na dzień 31.12.2016 r. w rodzinach zastępczych przebywało 8 dzieci z terenu miasta Lubartowa.

2. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – 9.000 zł.

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 575) w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednie wydatki w wysokości: 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% - w drugim roku i 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej – średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce

opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. W 2017 r. na ten cel zaplanowano kwotę 9.000 zł.

3. Pozyskiwanie osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej 2.610 zł.

Praca przedstawicieli instytucji z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, powinna być połączona ze wsparciem osób z najbliższego otoczenia rodziny, z wyłączeniem rodziny spokrewnionej. W 2017 r. zaplanowano kontynuację działań, których celem będzie pozyskanie osób do pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

Istnieje konieczność zabezpieczenia środków finansowych na realizację umów zawartych z rodzinami wspierającymi – 2.610 zł.

4. Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny wspierających rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowaniu dziecka – 850 zł.

Mając na względzie efektywne wykonywanie obowiązków przez asystentów rodziny niezbędne jest wyposażenie ich w wiedzę, umożliwiającą prawidłową realizację ustawowych zadań. Wskazane jest systematyczne podnoszenie ich kompetencji, które ułatwią wykonywanie służbowych obowiązków. W 2017 roku przewidziano szkolenie dla jednego asystenta rodziny zatrudnionego w MOPS w Lubartowie w kwocie 850 zł.

5. Zabezpieczenie środków finansowych na wynagrodzenie dla asystentów rodziny – 112.145 zł (wynagrodzenie wraz z pochodnymi)

Rolą asystenta jest udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, którzy mają trudności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych, tak aby umożliwić rodzinie osiągnięcie stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki. Liczba rodzin, z którymi asystent w tym samym czasie prowadzi pracę, uzależniona jest od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15 rodzin. W 2016 roku zatrudnieni w MOPS dwaj asystenci rodziny wspierali 23 rodziny. Z uwagi na konieczność prowadzenia systematycznej pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi, konieczne jest zabezpieczenie ww. środków na realizację zadań we wskazanym zakresie.